

МІСЦЕ ОБЛІКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ У ФОРМУВАННІ ВАРТОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

В сучасних економічних умовах, вартість бізнесу є ключовим показником результативності діяльності суб'єкта господарювання. Питання оцінки вартості компаній розкриваються у працях багатьох зарубіжних та вітчизняних вчених, зокрема О.А. Лаговська, М.В. Корягін, М.І. Бондар, В.М. Костюченко, І.Й. Яремко, І.І. Бродська, Т.В. Ігнатенко. Разом з тим, питання, щодо складових вартості компанії та чинників під впливом яких вони формуються, залишаються недостатньо висвітленими та потребують подальших наукових досліджень.

Економічний зміст та трактування понять “вартість підприємства” чи “вартість компанії” розкрито у численних наукових дослідженнях. Разом з тим, загальноприйнятими залишаються визначення розкриті у нормативно-правових актах. Так, у Національному стандарті оцінки 1, який застосовується для оцінки підприємства у разі його продажу або іншого відчуження, під нею розуміють – вартість, за яку можливе відчуження об'єкта оцінки на ринку подібного майна на дату оцінки за угодою, укладеною між покупцем та продавцем, після проведення відповідного маркетингу за умови, що кожна із сторін діяла із знанням справи, розсудливо і без примусу [1]. У Методиці оцінки державних корпоративних прав міститься поняття “вартість бізнесу” – вартість діючого підприємства або вартість 100 відсотків інтересу в бізнесі (діловому підприємстві) [2].

У міжнародні практики МСО 200 містить визначення поняття “вартість бізнесу” – загальна вартість власного (акціонерного) капіталу бізнесу плюс вартість його боргу або зобов'язань, що прирівнюються до боргу, за вирахуванням грошових коштів або їх еквівалентів, доступних для покриття цих зобов'язань[3].

Аналіз наукових думок щодо вартості підприємства дає можливість стверджувати – у вузькому розумінні під вартістю підприємства розуміють його поточну оцінку учасниками ринку, у широкому розумінні – оцінку досягнутого становища та потенціал розвитку підприємства.

Щодо питання ролі облікової інформації у визначенні вартості підприємства, погоджуємося з позицією М.В. Корягіна, який зазначає, що ринкова вартість підприємства є зовнішньою відносно системи обліку категорією, що співвідноситься із балансовою вартістю, яка формується на основі бухгалтерських даних [4].

З точки зору бухгалтерського обліку складовими вартості підприємства (балансової вартості) є матеріальна та нематеріальна складові. За матеріальною складовою вартість підприємства формують його основні засоби, фінансові інвестиції, грошові кошти та їх еквіваленти, запаси. Нематеріальна складова включає – права користування ресурсами та майном; торгові марки фірмові найменування, тощо; інтелектуальні ресурси; інформаційні ресурси.

У зв'язку з переходом до умов ринку, розширенням та ускладненням зовнішнього середовища підприємства бухгалтерська інформація не може стовідсотково забезпечити інформаційні потреби користувачів. Значні труднощі при побудові системи бухгалтерського обліку, орієнтованої на забезпечення процесів формування та управління вартістю підприємства, обумовлені, множинністю підходів до розуміння вартості підприємства як економічної категорії (як понесених витрат, як ціни чи як цінності). Однак, зважаючи на надійність та достовірність бухгалтерської інформації, її роль залишається визначальною.

Вартість підприємства є величиною динамічною і змінюється під впливом факторів як зовнішнього так і внутрішнього середовища компанії (Рис. 1).

Рис. 1. Фактори, що впливають на формування вартості підприємства

Враховуючи, що фактори досить різноманітні підприємства повинні використовувати різні системи інформаційного забезпечення (бухгалтерський, управлінський, стратегічний облік) процесу формування вартості підприємства.

1. Національний стандарт оцінки 1 “Загальні засади оцінки майна і майнових прав” від 10.09.2003р. № 1440 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1440-2003-%D0%BF> (дата звернення: 01.08.2019).
2. Постанова КМУ Про затвердження Методики оцінки державних корпоративних прав від 02.08.1999 № 1406 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/1406-99> (дата звернення: 23.08.2019).
3. МСО 200 “Бізнес та інтереси в бізнесі”. URL: <http://al-star.kg/wp-content/uploads/> (дата звернення: 05.08.2019).
4. Корягін М. В. Бухгалтерський облік вартості підприємства як специфічного товару. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. 2012. №4(55). URL: <http://journal.puet.edu.ua/index.php/nven/article/view/492> (дата звернення: 20.08.2019)